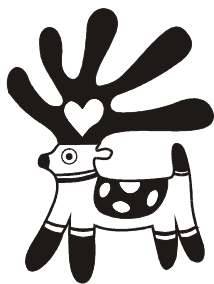

NUMER 1 (8)
STYCZEŃ
2003

Muzeum Kultury Ludowej
Towarzystwo "Ojcowizna"

POD JELONKIEM

WYDANIE A

WĘGORZEWO

ROK III

Herody 2003

Pięćdziesiątka!

Węgorzewski styczeń bez „Herodów” to nie styczeń! Tegoroczny Międzynarodowy Przegląd Widowisk Kołędniczych w Węgorzewie odbywa się już po raz dwudziesty pierwszy. Mimo, że w tym roku nie udało się pozyskać sponsorów, którzy ufundowaliby nagrody – zgłosiła się rekordowa liczba uczestników – 50 zespołów i grup artystycznych! Na scenie wystąpi około 700 osób!

Widzowie będą mogli zobaczyć różne spektakle i widowiska w „wersjach” tradycyjnych, kulturowych obrzędowości sprzed wieków, jak również współczesne adaptacje „klasycznych” wątków. Artyści zaprezentują dorobek środowisk polskich, ukraińskich i rosyjskich. Wystąpią i starzy, i młodzi, a nawet bardzo, bardzo młodzi, bo przedszkolacy. Nie zabraknie teatryku kukielkowego, a także widowiska obrzędowego, którego „głównym bohaterem” będzie... len.

Więc kto żyw, niech w piątek i sobotę (24 i 25 stycznia) śpieszy do sali widowiskowej Węgorzewskiego Centrum Kultury i Promocji przy ul. Bema 14 i rozkoszuje się chwałą płynącą z Narodzenia Pana. Muzeum Kultury Ludowej i Towarzystwo Ratowania Dziedzictwa Kulturowego Kresów Dawnych i Obecnych „Ojcowizna” serdecznie zapraszają.

Kołędnicy do Węgorzewa przybywają co roku. Fot. E. Borowski

Czy wiecie, że....

Dzisiaj wieczór sylwestrowy kojarzy się nam z szampańską zabawą jednak do niedawna, również na Warmii i Mazurach, był on także porą czynienia wróżb.

- Lano na wodę ołów albo wosk i z kształtów wylanej bryły przepowiadano przyszłość.
- Puszczano kawałki drewna lub igły na wodę – połączenie dwóch drewniek lub igieł wróżyło rychły ślub dla wykonującej wróżbę.
- Dziewczęta wróżyły sobie nasłuchując głosu psa – z której strony pies zaszczeka, z tej przyjdzie przyszły mąż.
- Liczono kołki w płocie, jeśli liczba była parzysta panna wkrótce wyjdzie za mąż, jeśli nie – nadal pozostanie w stanie panieńskim.
- Wróżono również z wilgotnej soli włożonej do naparstka, jeśli sól po wyjęciu rozsypie się, osoba wróżąca wkrótce... umrze.
- Gospodarze wróżyli ze słomy wyciągniętej ze snopa stojącego w kącie izby, jeśli słoma była długa z pełnym ziarnem przyszłe żniwa będą obfite.
- W Nowy Rok pomyślność lub nieszczęście na domostwo sprowadzała osoba, która pierwsza weszła w progi, jeśli był to mężczyzna spodziewano się szczęścia, jeżeli kobieta – niepowodzenia.

Ab

Wykorzystano: Anna Szyfer, *Zwyczaje, obrzędy i wierzenia Mazurów i Warmiaków*, Olsztyn 1975.

Lista obecności

Swój udział w „Herodach 2003” zapowiedzieli:

Nazwa zespołu	Placówka	Kierownik zespołu	Prezentowane widowisko
Koło teatralne „Antrakt”	Szkoła Podstawowa nr 5 w Kętrzynie	Bożena Mickiewicz, Dorota Arszułowicz i Agnieszka Kreczman	„Noc, jakich wiele...” – widowisko o walce dobra ze złem, oparte na zmodyfikowanym scenariuszu Andrzeja Heruda.
„Arka”	Szkoła Podstawowa nr 1 w Kętrzynie	Alicja Jurewicz	„Pójdźmy wszyscy do stajenki” – widowisko według autorskiego scenariusza A. Jurewicz.
„Balbinka”	Dom Kultury w Nowej Wsi Elckiej	Wanda Kochanowska	„Kolędniczy” to widowisko przedstawiające podlaski obrzęd koledowania według przekazu Stefani Rakus ze wsi Jaczniki koło Lipska w adaptacji W. Kochanowskiej.
„Cała naprzód”	Lipinki	Ewa Dembek	„Kolędniczy” – widowisko oparte na scenariuszu E. Dembek.
„Carniacy”	Kurpiowski Zespół Folklorystyczny „Carniacy” z Czarni	Witold Kuczyński	„Chodzenie z Herodem” to typowe widowisko kolednicze w gwarze kurpiowskiej, scenariusz W. Kuczyński.
„Chabry”	Szkoła Podstawowa w Kutach	Teresa Petiuk	„Jasełka” – uwspółcześiona wersja tradycyjnego widowiska.
„Gracja”	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Węgorzewie	Bożena Wasilewska i Danuta Konarzewska	„Po kolędzie” – widowisko związane z prastarym zwyczajem wędrowania koledników po domach według scenariusza Leszka Gęcy.
„Gwiazdeczki”	Szkoła Podstawowa nr 4 w Kętrzynie	Katarzyna Zalewska	„Bóg się rodzi”, widowisko oparte na scenariuszu K. Zalewskiej i Anny Smolińskiej.
Zespół szkolny „Gwiazdki Skomackie”	Szkoła Podstawowa w Skomacku Wielkim	Grażyna Marciniak	„Bogu chwała – ludziom pokój”, widowisko na motywach scenariusza G. Marciniak.
„Herody z Żywek”		Dorota Sulej	„Hej koleda!” to autorskie widowisko według scenariusza Krystyny Buczyńskiej.
„Herubinki”	Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie	Kazimierz Tarasiewicz	„Radujmy się, Weselmy się” to widowisko lalkowe według scenariusza własnego K. Tarasiewicza.
„Iskierki”	Szkoła Podstawowa nr 4 w Kętrzynie	Lucyna Wiechecka	Trzyaktowe przedstawienie oparte na motywach „Betlejem Polskiego” Lucjana Rydla.
„Jarka”	Gminny Ośrodek Kultury w Kowalch Oleckich	Zofia Domin	„Z gwiazdą – koledniczy” to widowisko przedstawiające tradycje północno – zachodniej Suwalszczyzny według scenariusza Z. Domin.
„Jarzębina”	Dom Kultury w Stradunach	Krzysztof Łapiński	Widowisko „Tarcie lnu” według scenariusza Anny Lubowicz, przedstawia tradycyjny zwyczaj gospodarski z okolic Augustowa.
„Jasełkowy Teatrzyk”	Zespół Szkół Samorządowych w Augustowie		Widowisko oparte na zbiorowym scenariuszu.
Grupa teatralna „Kameleon”	Biblioteka Publiczna w Jeleniewie	Anna Moniuszko	„Obrzęd Bożonarodzeniowy – Herody” to widowisko obrzędowe oparte na lokalnych tradycjach Jeleniewa i okolic, scenariusz Józef Murawski.

Grupa integracyjna „Kangurki”	Przedszkole nr 1 im. Kubusia Puchatka w Węgorzewie	Teresa Matejko	„Jasełka” według scenariusza T. Matejko i Doroty Chudzińskiej, opartego na zbiorze Janiny Długosz „Uroczystości i imprezy...”.
„Koguciki”	Przedszkole nr 1 im. Kubusia Puchatka w Węgorzewie	Agnieszka Grena i Aldona Balsewicz	Przedstawienie jasełkowe „Gdy się Chrystus rodzi” według własnego scenariusza.
„Krasnoludki”	Szkoła Podstawowa nr 4 w Kętrzynie	Halina Kojtek	„Jasełka dla dzieci”. Do stajenki betlejemskiej przychodzą bajkowe postacie, wśród nich Calineczka, Kopciuszek, Pinokio, Sierotka Marysia.
„Kruczki”	Przedszkole nr 2 im. Misia Uszatka w Węgorzewie	Danuta Milinkiewicz	„Kolędniczy” – widowisko według scenariusza Leszka Gęcy przedstawiające obrzędowość Lubelszczyzny.
„Kurpie z Myszyńca” i „Kurpianeczka”	Myszyński Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Myszyńcu	Danuta Adamska	„Król Herod na Kurpiach” – oryginalne widowisko na podstawie „Króla Heroda” ks. Skierkowskiego oraz „Herodówki” Stanisława Sieruty z Olszyn.
„Młodzież Węgorzewskiego Gimnazjum”	Gimnazjum w Węgorzewie	Ewa Kęszczyk	„Przyjmijmy z godnością Chrystusa” to widowisko jasełkowe oparte na scenariuszu Marii Majchrzak.
„Oktawa”	Szkoła Podstawowa w Windzie	Elżbieta Machniak i Henryka Hryniewicka	Jasełka „Bóg się rodzi” oparte na różnych materiałach w adaptacji H. Hryniewickiej, opracowanie muzyczne E. Machniak.
„Orzyszanki”	Dom Kultury w Orzyszu	Helena Mikucka	„Herody” to widowisko prezentujące tradycje z pogranicza Kurpi, Mazowsza i Podlasia.
„Perełka”	Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Elckiej	Wanda Kochanowska	„Kolędniczy” – to widowisko przedstawiające obrzęd kolędowania według przekazu Lucyny Konopki ze wsi Konopki Chude koło Jedwabnego na Podlasiu.
„Rogole”	Szkoła Podstawowa w Barczewku	Renata Szczepańska	„Hej kolęda” to przedstawienie nawiązujące do tradycyjnego warmińskiego zwyczaju kolędowania.
„Sąsiadki”	Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie	Irena Gierdal	„Pierwsza gwiazdka” to widowisko przedstawiające tradycyjną kolację wigilijną, scenariusz K. Tarasiewicz.
„Siódemka”	Szkoła Podstawowa nr 7 w Giżycku	Halina Wasilewska	„O trzech mędrcach i chłopcu” to jasełka oparte na scenariuszu otrzymanym od sióstr zakonnych z Orzysza.
„Spohad”	Węgorzewo	Jaroslawa Hutnik	„Wigilia” – tradycyjne widowisko ukraińskie z terenów dawnego województwa rzeszowskiego i lubelskiego.
„Szaja”	Szkoła Podstawowa nr 1 w Kętrzynie	Janina Szczawińska	Inscenizacja obrzędów ludowych według „Zapusty, zapusty”.
„Szalone Małolaty”	Szkoła Podstawowa nr 1 w Kętrzynie	Irena Linkiewicz i Dorota Gwarda	„Świat na Ciebie czeka Panie” – widowisko słowno – muzyczne na podstawie scenariusza Doroty Gwardy i I. Linkiewicz.
„Sześciolatki”	Przedszkole Wojskowe nr 28 w Węgorzewie	Bożena Truszkowska	„Jasełka” według scenariusza autorstwa Bożeny Kroll i Violetty Sobczyk.
„Śniegu-roczki”	Średnia Szkoła Ogólnokształcąca w Uszakowie (Rosja)	Zdzisława Franczyk	„Witamy Nowy Rok – kolędowanie” to widowisko według scenariusza Z. Franczyk, prezentujące tradycje i obyczaje z terenów Polski i Rosji.

Nazwa zespołu	Placówka	Kierownik zespołu	Prezentowane widowisko
„Świerszcz nad teatrem”	Morański Dom Kultury w Moragu	Beata Cetkowska	„Narodziny Jezusa” i „Aniołki” to widowiska oparte na scenariuszach własnych.
„Tęczowe nutki”	Szkoła Podstawowa nr 9 w Elku	Jolanta Gromada	„Malańka dziecina wśród bajkowych postaci” to współczesne jasełka oparte na opracowaniu J. Sokołowskiej i s. M. Radłowskiej CSSJ.
Grupa integracyjna „Tygryski”	Przedszkole nr 1 im. Kubusia Puchatka w Węgorzewie	Krystyna Szostak – Bzdel	„Boże Narodzenie” na podstawie scenariusza własnego.
„Wesełka”	Zespół Placówek Oświatowych w Baniach Mazurskich	Mirosława Maria Hnylycia	„Świątkuwanna Rizdwa Chrystowoho” to montaż słowno – muzyczny oparty na scenariuszu Wołodymyry Krukowskiej.
„Zaciszuki”	Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie	Elżbieta Buczek	Koncert kołęd polskich.
„Ziarenka”	Szkoła Podstawowa w Orzyszu	s. Alicja Ciesielska	Tradycyjne „Jasełka” oparte na scenariuszu Marii Majchrzak.
„Zwiadzary”	Szkoła Podstawowa w Sobiechach	Irena Tymo	„Do Wytłejemu” – inscenizacja do trzech kołęd, scenariusz I. Tymo.
Chór SP nr 4 w Kętrzynie	Szkoła Podstawowa nr 4 w Kętrzynie	Elżbieta Reszka	Koncert kołęd i pastorałek: „Co za dzień radosny”, „Z narodzenia Pana”, „Uciekali”, „Jakieś światło nad Betlejem”.
Grupa teatralna WCKiP	Węgorzewskie Centrum Kultury i Promocji	Marzanna Kowalik	„Jasełka” to trzyaktowe widowisko oparte na scenariuszu Marii Majchrzak.
Grupa z Węgielsztyna	Węgorzewskie Centrum Kultury i Promocji	Agnieszka Zakrzewska	Widowisko „kolędnicy” oparte na autorskim scenariuszu.
Kółko teatralne z Lipska	Gimnazjum w Lipsku	Krystyna Żabicka	„Widowisko herodowe” z pogranicza kulturowego polsko – czarnoruskiego, według scenariusza K. Żabickiej.
Nauczycielski Chór Kameralny	Środowisko nauczycielskie z Giżycka	Henryk Gierwel	Kolędy ułożone według chronologii tradycyjnego obrzędu kołędowania.
Zespół dziecięcy z Wydmin	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wydminach	Elżbieta Pryczko	„Misterium Bożego Narodzenia” to widowisko oparte na scenariuszu ks. Kazimierza Jarego z 1895 r.
Zespół teatralny przy SP nr 1 w Węgorzewie	Szkoła Podstawowa nr 1 w Węgorzewie	Marek Kowalik	„W betlejemskiej stajence” – widowisko według scenariusza Marii Majchrzak.
Zespół z Buder	Gimnazjum w Budrach z siedzibą w Więckach	Joanna Dudys	„Wracając od Ciebie pójdziemy inną drogą” to współczesna refleksja nad ponadczasowymi wartościami wiążącymi się z Bożym Narodzeniem, scenariusz Joanna Łukjaniuk.
Zespół z Lipska	Przedszkole Samorządowe w Lipsku	Bożena Zaniewska	„Dzień Bożego Narodzenia” – widowisko anonimowego autora z pogranicza polsko – czarnoruskiego.
Zespół z SP nr 2 w Węgorzewie	Szkoła Podstawowa nr 2 w Węgorzewie	s. Zofia Waszczur i Ołeksandra Deneka	„Zi Zwizdoju” – tradycyjny ukraiński „wertep” według scenariusza Wołodymyry Krukowskiej.

Jak to jest z tymi pieniędzmi?

Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie od chwili swego powstania miało status placówki wojewódzkiej – do czasu reformy administracyjnej kraju, wówczas to otrzymaliśmy rangę powiatową. Mimo to nie zrezygnowaliśmy z naszej szerokiej działalności muzealnej, skansenowej, wydawniczej, naukowej, szkoleniowej, także z opieki merytorycznej nad twórcami i artystami ludowymi. Tworzymy bazę pracowni rękodzielniczych, w których kulturowe się rzemiosła wiejskie i małomiasteczkowe.

Oto obraz naszych potrzeb i sytuacji finansowej (w skrócie budżet w latach 1998 – 2002):

- nasze środki w 1998 r. zamknęły się kwotą 800 tys. zł, w tym 766 tys. zł pochodziło z budżetu państwowego Wojewody Suwalskiego,

- na 1999 r. planowaliśmy 1240 tys. zł, w tym z dotacji 1105 tys. zł,

- przy reformie administracji Ministerstwo przyznało nam 558 tys. zł i z tym „posagiem” weszliśmy 1 stycznia 1999 r. do Powiatu Giżyckiego – stanowiło to 73% budżetu minionego roku. Drastyczne obcięcie funduszy spowodowało zapaść finansową. Nasze usilne zabiegi o oddłużenie placówki były daremne. Dyrektorzy Wydziałów Finansowych Urzędów Wojewódzkich w Białymstoku i Olsztynie nie zdecydowali do kogo należy „spadek” w postaci byłej suwalskiej placówki wojewódzkiej,

- na 2000 r. przyznano nam z funduszy powiatowych dodatkowo 10%, co wyniosło 615 tys. zł; na usługach zarobiliśmy 45 tys. zł; z różnych źródeł pozyskaliśmy 135 tys. zł; MKiDN wsparło nas kwotą 224 tys. zł – dzięki czemu nasze zadłużenie zmalało o 2/3. Razem obroty na 2000 r. wyniosły 1017 tys. zł,

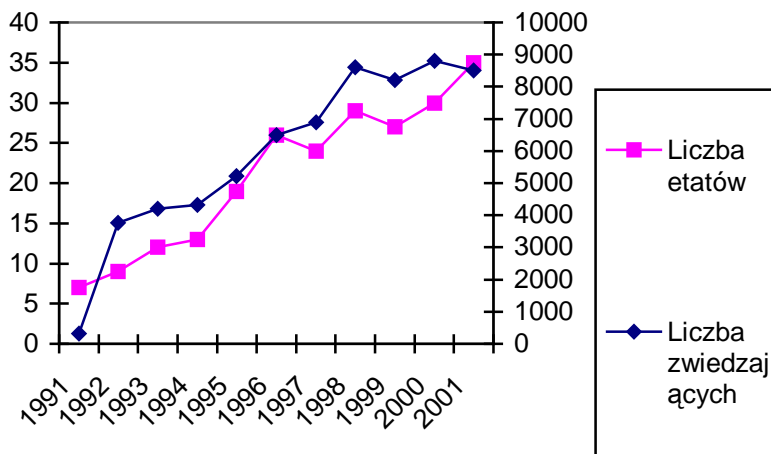
- na 2001 r. Rada Powiatu Giżycko przewidziała dla nas kwotę 530 tys. zł; z Ministerstwa Kultury otrzymaliśmy 260 tys. zł; 216 tys. zarobiliśmy na usługach, sprzedaży pamiątek, realizacji projektów grantowych,

- w 2002 r. Starostwo nowopowstałego Powiatu Węgorzewskiego wyasygnowało na naszą placówkę 530 tys. zł; Ministerstwo Kultury – 239 tys. zł; 215 tys. – zarobiliśmy.

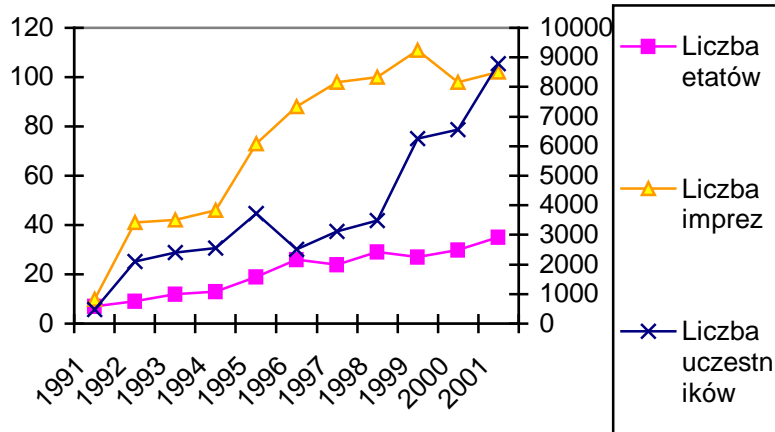
W 2001 r. otworzyły się dla Węgorzewa nowe możliwości: województwo przyjęło do realizacji nasz projekt budowy kompleksu pracowni rzemieślniczych (1500 tys. zł musimy mieć wkładu własnego, 1500 tys. zł gwarantuje nam strona rządowa). Do końca 2003 r. ma być wybudowanych 6 obiektów przeznaczonych na pracownie rękodzielnicze działające w ramach ośrodka szkoleniowego: 1 nowy i 5 rekonstrukcji budynków zabytkowych. Jest to jedyna szansa inwestycyjna – dzięki niej w pracowniach będzie można szkolić bezrobotnych, młodzież, wszystkich zainteresowanych. W ten sposób powstanie 60 nowych miejsc pracy.

Chwilowo sytuacja jest bardzo trudna, ponieważ pieniądze na budowę pracowni w ramach kontraktu są refundowane po zaplaceniu faktur – ale pewna. Aktualnie jesteśmy w trakcie załatwiania kredytu, który pomoże nam sfinansować inwestycje.

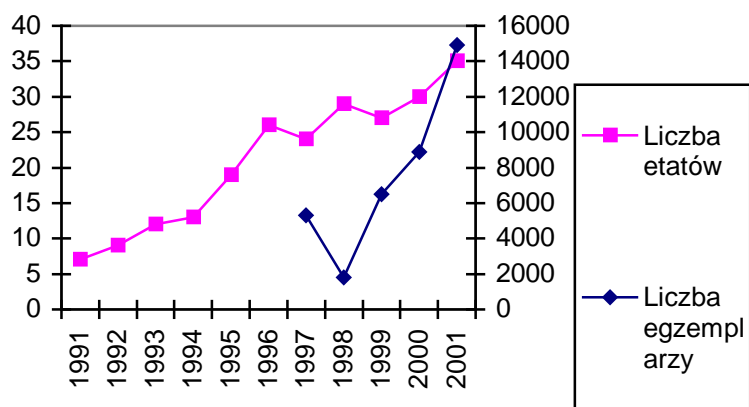
Barbara Grażewicz - Chłudzińska

Zależność liczby zwiedzających Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie od liczby etatów

Zależność liczby imprez oświatowych organizowanych przez Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie od liczby etatów

Zależność liczby wydawnictw (katalogi wystaw, informatory, foldery, plakaty, etc.) Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie od liczby etatów

Źródło: Sprawozdania K-02 i Z-06 (GUS).

A w Nowym Roku grochu nie gotuj

Dawniej na terenie Warmii i Mazur istniało wiele zakazów dotyczących wykonywania pewnych prac w okresie od Bożego Narodzenia aż po święto Trzech Króli. Nie przestrzeganie tych zakazów mogło spowodować na domostwo choroby, a nawet śmierć ludzi bądź inwentarza.

Według wierzeń Warmiaków i Mazurów gotowanie grochu mogło spowodować wrzody, gotowanie kaszy – wszy, a smażenie skwarek – liszaje. Pranie i rozwieszanie bielizny mogło spowodować nawet śmierć. Wykonywanie wielu prac miało również negatywny wpływ na inwentarz domowy. Szyście mogło spowodować rodzenie się „cielaków z zasztytami d...”, żęćcie sieczki – że bydło będzie się gzić, a skrobanie kartofli – będzie powodowało utratę sierści u bydła. Rąbanie drewna sprowadzało nieurodzaj, a przedzwanie – choroby.

Dzisiaj te zakazy mogą wydawać się nam śmieszne. Większość z nas uważa, że nie wierzy w przesady i zabobony ale czy jednak? Ilu z nas łapie się za guzik na widok przechodzącego kominiarza czy cofa się na widok czarnego kota przebiegającego kota.

Ab

Wykorzystano: Anna Szyfer, *Zwyczaje, obrzędy i wierzenia Mazurów i Warmiaków*, Olsztyn 1975.

Przed latami, przed wiekami

• 255 lat temu

3 stycznia 1748 r. zmarł **Jerzy Andrzej Helwing** (* 14.12.1666 r. w Węgorzewie), pastor ewangelicki, przyrodnik, badacz ziemi mazurskiej. Zyskał przydomek „Pliniusza pruskiego”, w Stulichach założył ogród botaniczny, a w Węgorzewie muzeum przyrodnicze; próbował zaaklimatyzować różne rośliny egzotyczne, których rzadkie okazy sprowadzał m.in. z Indii i Holandii. Gromadził zbiory bursztynu, jaj ptasich i skamielin, którym poświęcił swoje największe dzieło – dwutomową „Lithographia Angerburgica”. Toczył naukowe dysputy m.in. z królem Stanisławem Leszczyńskim.

• 440 lat temu

5 stycznia 1563 r. założono wieś Pawłowo.

• 135 lat temu

13 stycznia 1868 r. urodził się **August Quednau** (+17.05.1931 r.), wieloletni nauczyciel z Pniewa, a jednocześnie przyrodnik, geolog i archeolog badający okolice jeziora Mamry. W 1927 r. wydał drukiem monografię tego jeziora, był też twórcą kolekcji wypchanych ptaków. Pochowany został na wyspie Upałty.

• 65 lat temu

16 stycznia 1938 r. odbył się w Olsztynie sejmik Polaków z Warmii, Mazur i Powiśla.

• 195 lat temu

27 stycznia 1808 r. urodził się **Jan Fryderyk Anders** (+1876 r.), ksiądz ewangelicki, autor podręczników do nauki języka polskiego, przeciwnik akcji germanizacji na Mazurach. Był pastorem w Węgorzewie. Tłumaczył na język polski m. in. dzieła Schillera.

• 530 lat temu

19 lutego 1473 r. urodził się **Mikołaj Kopernik** (+1543 r.).

• 80 lat temu

22 lutego 1923 r. zmarł **Fryderyk Otto Gerss** (*1830 r.), duchowny ewangelicki, redaktor i pisarz mazurski. Urodził się w Popiołach koło Węgorzewa. Był proboszczem w Szczytnie i Mrągowie. Od 1885 r. pełnił funkcje superintendenta diecezji mrągowskiej. Położył zasługi dla utrzymania na Mazurach polskiej mowy – przetłumaczył na język polski znaczną liczbę wydawnictw religijnych. Redagował pismo w języku polskim „Pruski Przyjaciel Ludu”, w latach 1902-1922 kontynuował wydawanie „Kalendarza Królewsko-Pruskiego”.

• 105 lat temu

18 marca 1898 r. w Brodowie koło Działdowa urodził się **Karol Małek** (+28.08.1969 r.), działacz i pisarz mazurski, zwany „Królem Mazurów”. Debiutował w 1931 r. utworem scenicznym „Jutrznia na Gody”, opartym na tradycjach ludowych. Zbierał pieśni ludowe, podania, przysłowia, anegdoty i opisy obrzędów mazurskich, które potem wykorzystywał w różnego rodzaju opracowaniach (m.in. w śpiewniku i inscenizacjach dożynek).

• 40 lat temu

11 marca 1963 r. w szpitalu powiatowym w Giżycku miała miejsce skomplikowana i co najważniejsze – udana operacja rany klutej w serce. Operacja trwała godzinę. Dokonał jej chirurg, lekarz medycyny Leon Załucki w asyście lekarza medycyny

Jana Czubka. Była to pierwsza tego rodzaju operacja w Giżycku.

• 110 lat temu

2 marca 1893 r. zmarła **Aurora z Brohnertów Kanter**. Rodzina Kanterów zasłużyła się sprawie polskości, byli oni właścicielami jednej z najstarszych w Prusach Wschodnich drukarni, wydającej książki polskie. Istniała ona nieprzerwanie od 1736 r. do początków XX w. Po śmierci swego męża Konstantyna Gustawa, Aurora zarządzała oficyną wydawniczą. Jej staraniem wyszła w 1867r. reedycja elementarza polsko – niemieckiego wydanej po raz pierwszy w 1829 r.

• 100 lat temu

10 kwietnia 1903 r. w Odessie urodził się **Karol Górski**, historyk profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, znawca tematyki krzyżackiej, autor monografii „Państwo Krzyżackie w Prusach”. Wydawca tekstów źródłowych, m. in. „Związek Pruski i podanie się Prus Polsce”.

• 205 lat temu

29 kwietnia 1798 r. zmarł **Michał Pogorzelski** (* 4.09.1737 r.), poeta i pieśniarz mazurski. W 1772 r. był rektorem szkoły w Kutach. Komponował polskie i niemieckie pieśni oraz wiersze, słynął jako gawędziarz.

kj

Należy zobaczyć

Oto wystawy czasowe prezentowane aktualnie oraz w najbliższym czasie w węgorskim Muzeum:

- „Czyj Ty jesteś?” – wystawa ze zbiorów Muzeum Sztuki Ludowej w Otrębusach. Prezentuje postacie i wydarzenia biblijne w polskiej twórczości ludowej, wspólne dla Judaizmu, Islamu i Chrześcijaństwa (do 31 stycznia).
- „Raduj się Ziemi” - sacrum w twórczości dzieci ze Lwowa” (do 31 stycznia).
- „Do stajenki...” – wystawa bożonarodzeniowej plastyki obrzędowej (do 31 stycznia).
- Wystawa malarstwa na szkle Waldemara Majchra z Olsztyna (lut).
- Malarstwo Michała Koszelowa z Czerniachwska w Rosji (lut).
- „Impresje mazurskie” – twórczość Piotra Antoniego Wiatraka z Węgorzewa.

Numer 1 (8)/2003 „Pod Jelonkiem” do życia powołali: Anna Bielezo, Barbara Grażiewicz – Chludzińska, Krystyna Jarosz, Jerzy Łapo.